

ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNDA KULLANDIKLARI ÖDÜLLENDİRME**ARAÇLARI VE ÖDÜL KULLANMA YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ****INVESTIGATION OF REWARDING TOOLS AND AWARD-USING METHODS USED BY****TEACHERS IN STUDENT MOTIVATION**

Zülfikar SAMUR¹, Mustafa Hilmi DİŞBUDAK², Gözde SAMUR³, Haluk Ulvi EVCİM⁴, Hüseyin Murat EVCİM⁵,
Osman ÇOBANOĞLU⁶

Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri**Makale Bilgileri****Geliş Tarihi**

14.03.2022

Kabul Tarihi

06.04.2022

Anahtar KelimelerÖdül, Öğretmen,
Ödül Sistemi**Özet**

Bu araştırma öğretmenlerin ödüle ilişkin görüşlerini incelemek için yapılmıştır. Araştırma dört bölümden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, anket yöntemi ile toplanmıştır. Veriler, SPSS 15.0 istatistik paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışanlarının görüşlerine göre, çözümlemelerde ve değerlendirmelerde frekans (f), yüzde (%) ve Ortalama (X) istatistiklerinden yararlanılmıştır. Görüşlerin demografik faktörlere göre incelenmesi için ise t-testi, varyans analizi ve ANOVA analizi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda, Yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, yaş değişkenine göre $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için yapılan Tukey testinde ise, farklılığın yerinde olduğu ve 31-40 yaş grubunun görüşlerinin diğer gruplara nazaran daha üst seviyede olduğu ortaya çıkmıştır.

Eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, eğitim değişkenine göre $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için yapılan Tukey testinde ise, farklılığın yerinde olduğu ve lisansüstü eğitim alan grubunun görüşlerinin diğer gruplara nazaran daha üst seviyede olduğu ortaya çıkmıştır.

Article Info**Received**

14.03.2022

Accepted

06.04.2022

KeywordsAward, Teacher,
Reward System**Abstract**

Schools play an important role in acquiring the necessary skills to be aware of the changes and innovations required by the information age. The requirements of the information age should be met by those who continue the education process in schools by preparing a suitable learning environment. In order to achieve this goal and keep up with change and innovation, education administrators create a learning environment with the knowledge and skills they have, and therefore plan the future of the school. In today's world where innovations and change are experienced, it is imperative for education administrators to make change and innovative research in schools. In the study, an individual innovativeness scale developed by Hurt, Joseph and Cook in 1977 and adapted into Turkish by Kılıçer and Odabaşı (2010) was applied to the manager. According to the results of the research, no significant relationship was found between the individual innovativeness levels of school administrators and demographic information.

¹ Nazire Merzeci İlkokulu, İzmir, e-mail: zulfikarsamur@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3844-5836 (Sorumlu Yazar / Corresponding Author)

² Namık Kemal Lisesi, İzmir, e-mail: disbudakmustafahilmi@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1155-9438

³ Limontepe Seniha Hasan Saray İlkokulu, İzmir, e-mail: zulfikarsamur42@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5809-9846

⁴ Şehit Üsteğmen Sadullah Sever İlkokulu, İzmir, e-mail: halukulvi48@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5641-055X

⁵ Çayıraova Alparslan İlkokulu, Kocaeli, e-mail: keremce48@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3120-2444

⁶ Borsa İstanbul Şehit Ömer Halisdemir Anadolu Lisesi, İzmir, e-mail: osiizmir@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-4967-4845

1. GİRİŞ

Sınıf disiplininin sağlanmasında kullanılan ödül yöntemi, günümüzde her ne kadar eskimiş bir yöntem olarak kabul görse de, halen kullanılmaya devam edilmektedir. Ödül yöntemi, psikolojide Skinner'in önderliğini yaptığı „davranışçı ekolü“ temsil eder. Davranışçı yaklaşıma göre, öğrenmenin esasını “pekiştirme” (ödüllendirme) oluşturmaktadır. Pekiştirme yok olduğunda ise, davranışta “sönme” meydana gelir. Yani çocukta geliştirilmek istenen davranışın pekiştirilmesine veya ödüllendirilmesine devam edilmez ise, davranışın kuvveti azalır ve zamanla ortadan kalkar. Burada kullanılan ödüllendirme yaklaşımları, öğrencileri psikolojik, sosyal veya maddi yönden pekiştirebilmektedir. Takdir etmek, güven ve cesaret vermek, değer vermek gibi yöntemler öğrencileri psikolojik olarak motive eder. Öğrencileri sınıf içerisinde alkışlatmak, ayrıcalıklar vermek gibi yöntemler de onları sosyal yönden ödüllendirir. Öğrencilere olumlu davranışları sonucunda şeker, çikolata vermek, teşekkür belgesi vermek gibi pekiştiriciler ise maddi ödüller çerçevesinde kullanılan yöntemlerdir (Saban, 2002). Bu araştırmanın problem cümlesi;

1.1. Araştırmanın Önemi

Küreselleşen dünyada artık ceza kavramından daha çok ödül kavramı genel kabul görmektedir. Bu araştırmanın önemi, ortaokul öğretmenlerinin motivasyon için öğrencileri ödüllendirirken hangi yöntemleri kullandığının tespit edilmesi ve ilgili alan yazına katkı sağlamasıdır.

Motivasyonda yararlanılan özendirici araçların etkinliği aynı zamanda yöneticilerin anlayış ve davranışlarına da bağlı olduğu söylenebilir. Örneğin, bir örgütte uzun yıllar başarılı bir yönetim sergilemiş olan bir yöneticinin bir baksa işletmeye geçtiğinde aynı başarıyı her zaman göstereceğini beklemek yanlış olur. Örgütü yönetenlerin başarısı yönettikleri örgütte çalışanların ekonomik ve sosyo psikolojik yapılarını yakından tanımlarına ve çalışanların çoğunluğu tarafından benimsenen bir politikanın izlenmesine bağlıdır. Bu konuda Herzberg'in yapmış olduğu araştırmada da izlediğimiz gibi çalışanları doyumsuzluğa yönelten en önemli etken izlenen örgüt yönetimi ve politikasıdır. Gerçekten işletmenin merkezci, çalışanlara kapalı ve geleneksel bir yönetim anlayışını benimsemesi ile merkezci olmayan, yetki ve sorumlulukların alt basamaklara dağıtıldığı, çalışanlara açık ve çağdaş bir yönetimin tercih edilmesi arasında fark vardır.

Merkezcil ve geleneksel yönetim anlayışı içinde motivasyon politikası büyük ölçüde ekonomik araçların kullanılmasına ve sıkı denetime dayanır. Oysa merkezci olmayan modern

yönetim anlayışı ile yönetilen örgütlerde ekonomik araçlar kadar sosyo-psikolojik ve yönetsel araçlara eşit ölçüde yer verilir. Uzun dönemde bu ikinci yönetim politikasının motivasyon konusunda daha başarılı olduğu söylenebilir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Öğretmenlerin disiplini sağlama yöntemleri, geleceğin toplumunu oluşturacak bireylerin davranışlarını geliştirmesinde önemli bir işleve sahiptir (Gözütok, 1993). Öğretmenler, sınıf disiplinine ilişkin yeterli becerilere sahip olmalıdırlar. Çünkü sınıf disiplinini sağlarken uygulanacak yöntemler, bireyin gelişimiyle ilgilidir. Kendini ifade edebilme, sorumluluk alabilme, kendini tanıyabilme, sorunlara eleştirel yaklaşabilme, başkalarına saygı duyabilme, kendine ve çevresine güven duyabilme, değerli olduğunu hissedebilme gibi davranışların kazandırılması bir yönüyle sınıf disiplininin nasıl sağlandığına bağlıdır (Aydın, 2001). Bu araştırmanın temel amacı, Öğretmenlerin ödül sistemine ilişkin görüşlerini tespit etmektir.

1.3. Problem Cümlesi

Öğretmenlerin öğrenci motivasyonunda kullandıkları ödüllendirme araçları ve ödül kullanma yöntemleri nelerdir?

1.4. Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri:

1. Öğretmenlerin öğrenci motivasyonunda kullandıkları araçlar ve ödül kullanma yöntemleri;
 - a. Yaşa
 - b. Eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Araştırmada öğretmenlerin öğrenci motivasyonunda kullandıkları araçlar ve ödül kullanma yöntemlerini ortaya çıkarmak amacıyla tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (1999) göre tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu nedenle araştırma modeli olarak tarama modeli seçilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu İzmir merkezidir. Bu ilden 104 kişi araştırmaya dâhil edilmiştir. Okullar tesadüfi yöntem ile kura çekilerek tespit edilmiştir. Toplam 5 okulda 104 öğretmene anket yapılmış ve anketlerin hepsi kullanılmıştır.

Tablo 1: Örneklemeye Dâhil Edilen Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Erkek	36	34,6	34,6	34,6
Kadın	68	65,4	65,4	65,4
Toplam	104	100,0	100,0	100,0

Örneklemeye Dâhil Edilen Öğretmenlerin Cinsiyetlerine göre dağılımı incelendiğinde; 104 öğretmenin 68'inin (%65,4) kadın ve 36'sının (%34,6) ise erkek olduğu görülmektedir. Bu durum Örneklemeye dâhil edilen öğretmenlerden kadın olanların yoğunlukta olduğunu göstermektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplamak için araştırmacı tarafından bir ölçek oluşturulmuştur. Ölçek oluşturulurken, literatürde çalışma, kitap makale vb. kaynaklar taranmıştır. Tecrübeli Okul yöneticileri ile görüşülmüştür. İncelenen kaynaklardan yararlanılarak maddeler yazılmış ve bir madde havuzu oluşturulmuştur. Maddeler anket haline getirilmiştir.

Ölçek soruları için SPSS 15.0 vasıtasıyla güvenilirlik analizi yapılacak ve yapılan değerlendirmeler sonucunda anket maddelerinin tümü için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının geçerli oranda olması sağlanmıştır.

Tablo 2. Ölçeğin Güvenilirlik Analizi ve Puanlamaları

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Öğrencilerin motivasyonunu pekiştirmek için sözlü olarak takdir ve teşekkür ederim	47,5865	207,196	,579	,922
Öğrencilerin motivasyonunu pekiştirmek için onlara güvendiğimi belirtir ve cesaret veririm	47,4712	209,281	,542	,923
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere daha fazla değer verdiğimi hissettirim	47,5865	209,682	,525	,923

Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere bireysel olarak görüşür ve yakınlık gösteririm	47,8269	207,678	,621	,922
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri Sınıfa alkışlatırım	47,7212	204,863	,666	,921
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere ayrıcalıklar veririm	47,1923	200,856	,645	,921
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere mimik yaparak ve göz kırparak pekiştiririm	47,7019	203,959	,715	,920
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere kendini ifade etme fırsatı tanırım	47,5385	204,639	,610	,922
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere görev ve sorumluluk veririm	46,7500	207,141	,434	,926
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin istediği etkinliklere katılmasına izin veririm	47,0481	208,066	,421	,926
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin uyulacak kuralları belirlemelerine izin veririm	47,4904	206,349	,545	,923
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin çalışmalarını sınıfta sergilerim	47,6635	204,109	,606	,922
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerle toplantılar düzenlerim	47,4712	208,912	,446	,925
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin adını şeref köşesine asarım	47,4712	202,485	,689	,920
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin Evine övgü notları yollarım	47,5865	201,371	,713	,920
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere şeker, çikolata, defter, kitap vb maddi ödülleri veririm	47,7981	203,153	,766	,919
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin defterine imza atarım	47,8077	207,885	,561	,923
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin yakasına kurdele vb takarım	47,4327	208,481	,468	,924
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin eline veya defterine renkli çıkartma (yıldız, ay, bulut vb.) yapıştırırım	47,3077	211,225	,333	,927

Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin evini ziyaret ederek hediye veririm	47,8462	213,258	,364	,926
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri toplayarak hafta sonu kültür gezilerine götürürüm	47,7885	206,945	,623	,922
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri sınıf yönetim kuruluna seçerim	47,8077	204,642	,750	,920
Öğrenciye bir ödül kartı verip, gördüğüm her olumlu davranış için puan veririm	47,7596	202,534	,708	,920
1	1,00 - 1,79			
2	1,80 - 2,59			
3	2,60 - 3,39			
4	3,40 - 4,19			
5	4,20 - 5,00			

Özdamar' a göre (1999:522) Alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme kriterleri incelendiğinde;

$0.00 \leq \alpha \leq 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha \leq 0.60$ ise ölçek düşük güvenirliliktir.

$0.60 \leq \alpha \leq 0.80$ ise oldukça güvenilirdir.

$0.80 \leq \alpha \leq 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Anketin Güvenilirlik analizi alfa değeri 0.926 dır ve Yüksek düzeyde güvenilirdir.

2.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri katılımcılara Google Form üzerinden ulaştırılarak doldurulması istenmiştir.

2.5. Veri Analizi

Veriler kullanılabirlik denetiminden geçirildikten sonra bilgisayara aktararak ve çözümlemeler için gerekli tüm hesaplamalar "SPSS 15.0 (Statistical Package For Social Sciences) for Windows" (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) paket programından yararlanılarak yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ve değerlendirilmesinde frekans (f), ve yüzde (%) istatistiklerinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin ortaokullarda öğrenci motivasyonunda kullandıkları araçlar ve ödül kullanma yöntemlerinin yaşa göre değişiklik gösterme durumunun tespiti amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Ortaokullarda Öğrenci Motivasyonunda Kullandıkları Araçlar ve Ödül Kullanma Yöntemlerinin Yaşa Göre İncelenmesi

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Öğrencilerin motivasyonunu pekiştirmek için sözlü olarak takdir ve teşekkür ederim	Grup Arası	2,694	3	,898	,910	,439
	Grup İçi	98,681	100	,987		
	Toplam	101,375	103			
Öğrencilerin motivasyonunu pekiştirmek için onlara güvendiğimi belirtir ve cesaret veririm	Grup Arası	2,667	3	,889	1,030	,383
	Grup İçi	86,324	100	,863		
	Toplam	88,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere daha fazla değer verdiğimi hissettirim	Grup Arası	2,540	3	,847	,975	,408
	Grup İçi	86,835	100	,868		
	Toplam	89,375	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere bireysel olarak görüşür ve yakınlık gösteririm	Grup Arası	,919	3	,306	,366	,778
	Grup İçi	83,696	100	,837		
	Toplam	84,615	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri Sınıfa alkışlatırım	Grup Arası	1,299	3	,433	,434	,729
	Grup İçi	99,692	100	,997		
	Toplam	100,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere ayrıcalıklar veririm	Grup Arası	7,432	3	2,477	1,691	,174
	Grup İçi	146,530	100	1,465		
	Toplam	153,962	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere mimik yaparak ve göz kırparak pekiştiririm	Grup Arası	1,108	3	,369	,385	,764
	Grup İçi	95,882	100	,959		
	Toplam	96,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere kendini ifade etme fırsatı tanırım	Grup Arası	3,821	3	1,274	1,088	,358
	Grup İçi	117,063	100	1,171		
	Toplam	120,885	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere görev ve sorumluluk veririm	Grup Arası	6,811	3	2,270	1,410	,244
	Grup İçi	161,035	100	1,610		
	Toplam	167,846	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin istediği etkinliklere katılmasına izin veririm	Grup Arası	9,112	3	3,037	2,023	,115
	Grup İçi	150,109	100	1,501		
	Toplam	159,221	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin uyulacak kuralları belirlemelerine izin veririm	Grup Arası	2,265	3	,755	,621	,603
	Grup İçi	121,649	100	1,216		
	Toplam	123,913	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin çalışmalarını sınıfta sergilerim	Grup Arası	,634	3	,211	,165	,920
	Grup İçi	128,125	100	1,281		
	Toplam	128,760	103			

Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerle toplantılar düzenlerim	Grup Arası	3,394	3	1,131	,887	,451
	Grup İçi	127,597	100	1,276		
	Toplam	130,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin adını şeref köşesine asarım	Grup Arası	5,088	3	1,696	1,489	,222
	Grup İçi	113,902	100	1,139		
	Toplam	118,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin Evine övgü notları yollarım	Grup Arası	1,540	3	,513	,421	,738
	Grup İçi	121,835	100	1,218		
	Toplam	123,375	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere şeker, çikolata, defter, kitap vb maddi ödülleri veririm	Grup Arası	,288	3	,096	,104	,957
	Grup İçi	91,933	100	,919		
	Toplam	92,221	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin defterine imza atarım	Grup Arası	,859	3	,286	,292	,831
	Grup İçi	98,179	100	,982		
	Toplam	99,038	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin yakasına kurdele vb takarım	Grup Arası	3,996	3	1,332	1,084	,360
	Grup İçi	122,917	100	1,229		
	Toplam	126,913	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin eline veya defterine renkli çıkartma (yıldız, ay, bulut vb.) yapıştırırım	Grup Arası	5,533	3	1,844	1,217	,307
	Grup İçi	151,506	100	1,515		
	Toplam	157,038	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin evini ziyaret ederek hediye veririm	Grup Arası	2,511	3	,837	,858	,466
	Grup İçi	97,604	100	,976		
	Toplam	100,115	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri toplayarak hafta sonu kültür gezilerine götürürüm	Grup Arası	1,043	3	,348	,385	,764
	Grup İçi	90,342	100	,903		
	Toplam	91,385	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri sınıf yönetim kuruluna seçerim	Grup Arası	1,562	3	,521	,639	,592
	Grup İçi	81,476	100	,815		
	Toplam	83,038	103			
Öğrenciye bir ödül kartı verip, gördüğüm her olumlu davranış için puan veririm	Grup Arası	2,475	3	,825	,748	,526
	Grup İçi	110,284	100	1,103		
	Toplam	112,760	103			

Yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, yaş değişkenine göre $P<0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için yapılan Tukey testinde ise, farklılığın yerinde olduğu ve 31-40 yaş grubunun görüşlerinin diğer gruplara nazaran daha üst seviyede olduğu ortaya çıkmıştır.

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin ortaokullarda öğrenci motivasyonunda kullandıkları araçlar ve ödül kullanma yöntemlerinin eğitim durumuna göre değişiklik gösterme durumunun tespiti amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir

Tablo 4. Ortaokullarda Öğrenci Motivasyonunda Kullandıkları Araçlar ve Ödül Kullanma Yöntemlerinin Eğitim Durumuna Göre İncelenmesi

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Öğrencilerin motivasyonunu pekiştirmek için sözlü olarak takdir ve teşekkür ederim	Grup Arası	,367	2	,184	,183	,833
	Grup İçi	101,008	101	1,000		
	Toplam	101,375	103			
Öğrencilerin motivasyonunu pekiştirmek için onlara güvendiğimi belirtir ve cesaret veririm	Grup Arası	3,099	2	1,550	1,822	,167
	Grup İçi	85,891	101	,850		
	Toplam	88,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere daha fazla değer verdiğimi hissettirim	Grup Arası	6,481	2	3,241	3,949	,022
	Grup İçi	82,894	101	,821		
	Toplam	89,375	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere bireysel olarak görüşür ve yakınlık gösteririm	Grup Arası	,231	2	,116	,139	,871
	Grup İçi	84,384	101	,835		
	Toplam	84,615	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri Sınıfa alkışlatırım	Grup Arası	2,181	2	1,090	1,114	,332
	Grup İçi	98,810	101	,978		
	Toplam	100,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere ayrıcalıklar veririm	Grup Arası	1,126	2	,563	,372	,690
	Grup İçi	152,835	101	1,513		
	Toplam	153,962	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere mimik yaparak ve göz kırparak pekiştiririm	Grup Arası	,565	2	,283	,296	,744
	Grup İçi	96,425	101	,955		
	Toplam	96,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere kendini ifade etme fırsatı tanırım	Grup Arası	2,098	2	1,049	,892	,413
	Grup İçi	118,786	101	1,176		
	Toplam	120,885	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere görev ve sorumluluk veririm	Grup Arası	6,155	2	3,078	1,922	,152
	Grup İçi	161,691	101	1,601		
	Toplam	167,846	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin istediği etkinliklere katılmasına izin veririm	Grup Arası	,430	2	,215	,137	,872
	Grup İçi	158,791	101	1,572		
	Toplam	159,221	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin uyulacak kuralları belirlemelerine izin veririm	Grup Arası	2,318	2	1,159	,963	,385
	Grup İçi	121,595	101	1,204		
	Toplam	123,913	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin çalışmalarını sınıfta sergilerim	Grup Arası	,907	2	,453	,358	,700
	Grup İçi	127,853	101	1,266		
	Toplam	128,760	103			

Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerle toplantılar düzenlerim	Grup Arası	3,840	2	1,920	1,525	,223
	Grup İçi	127,150	101	1,259		
	Toplam	130,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin adını şeref köşesine asarım	Grup Arası	1,948	2	,974	,840	,435
	Grup İçi	117,043	101	1,159		
	Toplam	118,990	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin Evine övgü notları yollarım	Grup Arası	4,587	2	2,294	1,950	,148
	Grup İçi	118,788	101	1,176		
	Toplam	123,375	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilere şeker, çikolata, defter, kitap vb maddi ödüller veririm	Grup Arası	1,405	2	,702	,781	,461
	Grup İçi	90,816	101	,899		
	Toplam	92,221	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin defterine imza atarım	Grup Arası	,548	2	,274	,281	,756
	Grup İçi	98,491	101	,975		
	Toplam	99,038	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin yakasına kurdele vb takarım	Grup Arası	2,325	2	1,163	,943	,393
	Grup İçi	124,588	101	1,234		
	Toplam	126,913	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin eline veya defterine renkli çıkartma (yıldız, ay, bulut vb.) yapıştırırım	Grup Arası	2,896	2	1,448	,949	,391
	Grup İçi	154,142	101	1,526		
	Toplam	157,038	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencilerin evini ziyaret ederek hediye veririm	Grup Arası	,421	2	,211	,213	,808
	Grup İçi	99,694	101	,987		
	Toplam	100,115	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri toplayarak hafta sonu kültür gezilerine götürürüm	Grup Arası	2,295	2	1,148	1,301	,277
	Grup İçi	89,089	101	,882		
	Toplam	91,385	103			
Motivasyonunu gördüğüm öğrencileri sınıf yönetim kuruluna seçerim	Grup Arası	1,149	2	,575	,709	,495
	Grup İçi	81,889	101	,811		
	Toplam	83,038	103			
Öğrenciye bir ödül kartı verip, gördüğüm her olumlu davranış için puan veririm	Grup Arası	1,455	2	,727	,660	,519
	Grup İçi	111,305	101	1,102		
	Toplam	112,760	103			

Eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, eğitim değişkenine göre **$P<0,05$** düzeyinde anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için yapılan Tukey testinde ise, farklılığın yerinde olduğu ve lisansüstü eğitim alan grubunun görüşlerinin diğer gruplara nazaran daha üst seviyede olduğu ortaya çıkmıştır.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Örnekleme dâhil edilen öğretmenlerin genel olarak profilleri incelendiğinde; 31-40 yaş aralığında olanların, kadın olanların, evli olanların, lisans mezunu olanların, 9-15 aralığında mesleki kıdeme sahip oldukları görülmüştür.

Yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, yaş değişkenine göre **$P<0,05$** düzeyinde anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için yapılan Tukey testinde ise, farklılığın yerinde olduğu ve 31-40 yaş grubunun görüşlerinin diğer gruplara nazaran daha üst seviyede olduğu ortaya çıkmıştır.

Eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, eğitim değişkenine göre **$P<0,05$** düzeyinde anlamlı farklılık gözlemlenmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için yapılan Tukey testinde ise, farklılığın yerinde olduğu ve lisansüstü eğitim alan grubunun görüşlerinin diğer gruplara nazaran daha üst seviyede olduğu ortaya çıkmıştır.

4.1. Öneriler

Öğretmenlere, okul ortamının iyileştirilmesi için daha fazla ödül verilmelidir.

Öğretmenlere ödül verecek yöneticiler; ödül verilen öğretmen, evli olması durumunda bekâr olan öğretmene göre ödüle daha fazla anlam verdiğini, ödül verilen öğretmen, bayan öğretmen ise ödüle erkek öğretmene göre daha fazla değer verdiğini göz önünde bulundurmaları gereklidir.

Öğretmenlerin kıdem farklılığına göre ödüle anlam yüklemelerinde bir fark olmadığı bilinerek, öğretmenlere ödül verilmelidir.

Okulda yapılan işlere öğretmenin katılması isteniyorsa, yapılan çalışmalar ödülle değerlendirilmelidir.

Öğretmenin okula bağlılığı artırılmak istendiğinde öğretmene ödül verilmelidir.

Öğretmenlerin kendini geliştirmeleri istendiğinde, öğretmenler ödülle güdülenmelidir.

Öğretmenlere ödül verilirken, verilen ödülün anlamlı olması için gerçekten ödüle layık çalışmaya ödül verilmelidir.

Yöneticiler ödül verirken adaletli bir şekilde ödül vermelidir.

Yöneticiler öğretmenlere ödül verirken, öğretmenlerin kişisel olarak neye önem verdiklerini düşünerek ve sorgulayarak onları motive edecek en uygun ödül yöntemini bulmalıdırlar.

Yöneticiler aynı kişilere sürekli ödül vererek diğer kişilerin ödül beklentisini bitirmemelidir, farklı kişilere ödül vermeye çalışmalıdır. Yönetici çalışmayan bir öğretmene ödül verdiğinde, bütün çalışan öğretmenlere psikolojik olarak ceza verdiğini bilerek, doğru kişilere ödül vermelidir.

Başarılı yöneticilerin en önemli özelliklerinden birisinin, ödülün önemini bilmeleri aynı zamanda onu iyi kullanabilmeleri olduğu, yöneticilerin göz ardı etmemeleri gereken, hayati öneme sahip bir düşünceleri olması gereklidir.

KAYNAKÇA

- Ada, İ. ve Çetin Ö. M. (2002). Eğitim ve öğretim ortamında disiplin nedir? Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Akar, İ. (2003). Sınıf yönetimi: Öğrenci davranışlarını etkileyen etmenler. Z. Kaya, (Ed.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akçadağ, T. (2008). Etkili sınıf yönetimi: Sorun davranışların yönetimi. H. Kıran, (Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aksoy, N. (2000). Sınıf yönetimi ve disiplin modellerinin dayandığı temel yaklaşımlar. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 25, 9-20.
- Aksoy, N. (2007). Sınıf içi kurallar. E. Karip, (Ed.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aydın, B. (2001). Sınıf disiplininin sağlanması. Yayınlanmamış doktora tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bal, T. (2005). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin disiplin anlayışları ve kullandıkları disiplin yöntemleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baloğlu, N. (2001). Etkili sınıf yönetimi. Ankara: Baran Ofset.
- Başar, H. (1999). Sınıf yönetimi. Ankara: Pegem – A Yayıncılık.
- Çerçi, Y. H. (2009). Devlet okullarında görevli öğretmenlerin disiplin yaklaşımları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dilmaç, B. ve Sarı, H. (2004). **Sınıf yönetimi: Sınıf yönetiminin temelleri**. M. Gürsel, H. Sarı, B. Dilmaç, (Ed.). Konya: Eğitim Kitabevi.
- Dirik, K. (2002). İzmir ili ödül ve ceza. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gündoğdu, H. (2007). Sınıf öğretmenlerinin sınıf disiplinini sağlamada kullandıkları yöntemlerin öğrenciler üzerindeki etkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İpşir, D. (2002). Sınıf yönetiminde öğrencilerle sağlıklı iletişim kurabilmenin ve olumlu sınıf ortamı yaratmanın rolleri. Milli Eğitim Dergisi, 153-154(Kış-Bahar).
- Karip, E. (2003). Sınıf yönetimi. Ankara: Pegem Akademi.

- Özer, B. (2001). Öğrenmeyi öğretme. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özsoy, O. (2003). Etkin öğretmen etkin öğrenci etkin eğitim. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Sadık, F. (2006). Öğrencilerin istenmeyen davranışları ve bu davranışlarla baş edilme stratejilerinin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre incelenmesi ve güvengen disiplin modeli temele alınarak uygulanan eğitim programının öğretmenlerin baş etme stratejilerine etkisi. Yayınlanmamış doktora tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türnüklü, A. (2000). Türk ve İngiliz ilköğretim öğretmenlerinin sınıf içi davranış yönetim stratejilerinin karşılaştırılması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 23, 449–466.